

KADİR GECESİ*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Akra dinleyicileri!

Size Avustralya'nın meşhur Sydney şehrindeki bir camiden hitab ediyorum. Geçen sene hatırlıyorum, Ramazan'da Mekke-i Mükەرreme'de, Beytullah'taydık, oradan, mescidin içinden size yayın yapmak nasîb olmuştu. Allah'a hamd ü senâlar olsun, bu sefer de Avustralya'da bir mescidin içinden size yayın gönderiyoruz, konuşma gönderiyoruz.

a. Ramazan'ın Son On Günü

Ramazan'ın son aşrını, yâni son on gününü yaşamaktayız. Bu zaman biliyorsunuz, i'tikâf zamanı... Geçtiğimiz cuma günü hatırlatmıştım, "Aman, i'tikâfa girmek için durumu müsait olanlar i'tikâfa girsinler, bu sevabı kaçırmassınlar!" diye söylemişim.

Şimdi de girmeyenlere hatırlatmak istiyorum: Durumu müsait olanlar bir kaç gün gecikmeyle bile olsa, bir kaç günlüğüne bile olsa i'tikâfa girebilirler. Hiç olmazsa i'tikâfın feyzini, zevkini görmüş olurlar. Tavsiye ederim. Onların da i'tikâfa girecek durumları varsa, katılsınlar. Nasıl olsa geçti diye işi bırakmasınlar.

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

وَأَخِرُهُ عِتْقٌ مِّنَ النَّارِ

(خز. ق. عن سلمان)

(*Ve âhiruhû itkun mine'n-nâr*) “Müslüman kulların, mü'min kulların, Ramazan'a hürmet eden, Ramazan'da gayret eden kulların cehennemden azad olma zamanı.” diye tarif ediyor. Yâni cehennemlik olacak suçları olduğu halde Ramazan bereketiyle affolup, cehenneme düşmekten kurtulup, Allah tarafından bağışlanıp, cehennemden azad olacakları zaman...

Onun için bu son on günde, gayreti daha da arttırmak lâzım! Bütün müslüman kardeşlerimizin, bütün dinleyicilerimin daha çok bir gayrete gelmesi lâzım!.. Biliyorsunuz yarışın da sonuna doğru, yarışçılar gayretlerini daha da arttırmışlar. Birinci olmak için bütün kuvvetlerini, güçlerini ortaya dökerler, iyice hızlanırlar. Siz de öyle yapın; Ramazan bitmek üzere, azaldı diye gayretlerinizi arttırın!..

¹ İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.III, s.191, no:1887; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.305, no:3608; Heysemî, *Müsnedü'l-Hâris*, c.I, s.412, no:321; İbn-i Şâhin, *Fadâilü Şehri Ramadân*, c.I, s.18, no:16; Selmân-ı Fârisî RA'dan.

İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.311; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*,

c.XXVII, s.19, no:3146; Ukaylî, *Duafâ*, c.II, s.162, no:671; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mizân*, c.VI, s.33, no:135; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.38, no:79; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VIII, s.757, no:23714 ve s.961, no:24276; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXIII, s.176, no:25782 ve c.XXXV, s.105, no:37946.

Bu ayda yapılan iyiliklerin, ibadetlerin hayırlarının mükâfatı çok büyük olduğu için, mümkünse zekâtlarınızı bu ayda vermeye çalışın! Çünkü bu ay çıktıktan sonra verseniz alacağınız sevaptan, bu ayda verdiğiniz zaman alacağınız sevap, hadis-i şeriflere göre yetmiş kat daha fazla... Hayrât ü hasenâtınızı, ibadet ve taatınızı iyice arttırın! Çünkü bu ayda bereket var, her şey kat kat fazla veriliyor.

Bir de bayram günü, müslümanların vacib olan fitreleri vardır. Fakirlere fitre sadakasını vermesi gerekiyor. Onu da önceden verebilirler. Çünkü tam bayram namazı telâşu içinde, asıl fakiri bulup da gönlünün huzuru ile, tamam buna vereyim diye verecek insan bulmakta güçlük çekilebilir. Onu da bir kaç gün önceden vermenizi hatırlatmak istiyorum.

Önümüzdeki cumaya kadarki haftayı şöyle göz önüne getirecek olursak, sevgili dinleyiciler, bu hafta içinde üç önemli zaman var, gün ve gece var: Birisi pazarı pazartesiye bağlayan gece, Kadir gecesini olarak değerlendireceğimiz, ibadet edeceğimiz gece...

İkincisi bayramın arafesi akşamı, yâni ertesi gün bayram olacak gece... Bu da sevabı çok fazla olan gecelerden birisidir. Peygamber Efendimiz beş gün sayıyor. Bir yıl içinde ihya edilmesi çok sevaplı olan beş günden birisi, bayram gecesini... Onun için onu da unutmamalım!

Artık Ramazan bitti, ertesi gün bayram, teravih de yok diye insanlar gaflete düşebilirler ve o geceyi ihya etmeyebilirler. Bir önceki gecede

terâvih var, sahur var kalkılıyor. O gün terâvih de yok, sahur da yok diye uyuyup kalmasınlar. Gafletle vakit geçirmesinler. Bayram gecesini, yâni arafeyi bayrama bağlayan geceyi güzel değerlendirsinler diye de, onu hatırlatmak istiyorum. Önemli bir şey...

Tabii bir de bayram günü var. Müslümanlar için iki büyük bayram var. Birisi oruçtan sonra Ramazan'ın bayramı, birisi deKurbanın bayramı, o iki ay on gün sonra olacak. Bugünlerde bizde bir taraftan Kadir Gecesi, bayram yaklaşıyor diye biraz sevinç var. Ama bir taraftan da Ramazan gidiyor diye, bir mahzunluk insanın içine çöküyor.

On bir ayın sultanı, sevapların bu kadar çok olduğu ay, bizim halimizi bir hayli değiştirmişti. Ne güzel oruç tutuyorduk, teravihlere camiye gidiyorduk, cemaate devam ediyorduk. Ne güzel Kur'an-ı Kerim'i çok okuyorduk. Sabah kalkıyorduk, teheccüd namazı kılıyorduk. Sabah namazlarını camide kılıyorduk... Ondan ayrılmanın tabii biraz da burukluğu var.

Allah-u Teâlâ Hazretleri, nice nice Ramazan'lara sıhhat afiyetle ulaştırırsın. Sıhhat afiyetle Ramazanları ihyâ etmeyi nasib eylesin...

b. Kadir Gecesi'nin Fazîleti

Önümüzdeki günlerin en mühim olayı Kadir Gecesi olduğu için, onun hakkında biraz bilgi vereyim: Kadir Gecesi Ramazan'ın içinde bir gece ama, Ebû Hüreyre RA'dan Ahmed ibn-i Hanbel ve Neseî'nin rivâyet ettiğine göre

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:²

وَفِيهِ لَيْلَةٌ، هِيَ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ، مَنْ حُرِمَ خَيْرَهَا
فَقَدْ حُرِمَ

(حم. ن. هب. عن أبي هريرة)

RE. 10/1 (*Ve fihi leyletün, hiye hayrun min elfi şehrin*) “Ramazan’ın içinde bir gece var ki, o bin aydan daha hayırlıdır. Çok mübarek bir gece...

(*Men hurime hayrahâ fekad hurime*) Bunun hayrını yakalayamayan, hayrından mahrum kılınan, bunu kaçıran, bunu değerlendiremeyen, kadrini kıymetini bilmeyen veya o geceye yakışıksız tavırda o geceyi geçirmiş olan, hakikaten büyük mahrumiyete uğramıştır.” buyuruyor.

Bu hangi gün?.. Tabii bu hususta çeşitli rivâyetler var. Hadis rivâyetleri de var, alimlerin çeşitli kanaatleri de var. Ramazan’ın içinde Kadir Gecesi var ama, hangi gün olduğu belli değil...

² Neseî, *Sünen*, c.IV, s.129, no:2106; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.230, no:7148; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.III, s.1, no:8959; Beyhakî, *Şuabü’l- İman*, c.III, s.301, no:3600; Neseî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.II, s.66, no:2416; Taberânî, *Müsnedü’ş-Şâmiyyîn*, c.IV, s.44; Abd ibn-i Humejd, *Müsned*, c.I, s.418, no:1429; İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.I, s.73, no:1; Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.II, s.113, no:2594; Ebû Hüreyre RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.VIII, s.461, no:23661; *Keşfü’l-Hafâ*, c.I, s.46, no:94; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.I, s.158, no:257.

Ebû Hüreyre RA'dan Ahmed ibn-i Hanbel (Rh.A)'in rivâyet ettiği bir hadis-i şerifi, kuvvetli rivâyet olarak nakledeyim burada:³

لَيْلَةُ الْقَدْرِ لَيْلَةٌ سَابِعَةٌ، أَوْ تَاسِعَةٌ وَعِشْرِينَ؛ إِنَّ
الْمَلَائِكَةَ تِلْكَ اللَّيْلَةَ فِي الْأَرْضِ أَكْثَرُ مِنْ عَدَدِ الْحَصَى
(حم. عن أبي هريرة)

RE. 368/3 (*Leyletü'l-kadri leyletü sâbiatin ev tâsiatin ve işrîne*) buyuruyor Efendimiz. Bu hadis-i şerife göre: “Kadir Gecesi, son on günün yirmi yedi veya yirmi dokuzundadır.” diye iki ihtimalli söylemiş burada da Peygamber Efendimiz.

Tabii bu Kadir Gecesi'nin, seneden seneye Ramazan'ın bazı günlerine kaydığı, değiştiği de rivâyet edilir. Meselâ:

“—Bedir Harbi'nin olduğu gün 17 Ramazan'dı, Kadir Gecesi o zamandı.” diye rivâyetler var.

Hatta bazıları:

“—Senenin içinde muhtelif günlere kayabilir.” diye de bildiriyorlar.

³ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.519, no:10745; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, 2, no:2545; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VIII, s.538, no:24050; Heysemî, *Mecmau'z-Zevâid*, c.III, s.409, no:5042; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVIII, s.360, no:19614.

Ama tabii kuvvetli bir rivâyet olarak yirmi yedisinde kutlayacağız ve ihyâ etmeye çalışacağız. Yirmi dokuzu da zaten, benim demin dediğim Arafe gecesine rastlıyor. Bu hadis-i şerifte bildirilen iki geceyi de size böylece söylemiş oluyorum.

Peygamber Efendimiz hadis-i şerifin devamında buyuruyor ki: (*Inne'l-melâikete tilke'l-leylete fi'l-ardı ekseru min adedi'l-hasà*) “Bu gece yeryüzünde melekler çakılların sayısından, çakıl taşçıklarının sayısından daha çoktur.” Yâni, pek çok melek etrafı kaplayacak, yeryüzüne inecek, her taraf melek dolacak Kadir Gecesinde...

Zaten:

تَنْزَلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ

(القدر: ٤)

(*Tenezzelü'l-melâiketü ve'r-rûhu fîhâ bi-izni rabbihim*) [O gecede, Rablerinin izniyle melekler ve Ruh (Cebrail), her iş için iner dururlar.] (Kadir, 97/4) diye, Kadir Sûresi'nden de meleklerin indiğini biliyoruz ama, yeryüzündeki çakıl taşçıkları sayısı kadar çok olduğunu, ondan daha çok olduğunu Efendimiz bildiriyor. Demek ki, yeryüzünün meleklerle doluğu güzel bir günü ihyâ etmeye çalışalım!

c. Kadir Gecesi'nin İhyâsı

Tabii, Kadir Gecesi'ni ihyâ etmenin, yakalamanın en akıllıca şekli; i'tikâfa girmek, Ramazan'ın son on gününü camide geçirmek, geceleri uyumamak, ibadet etmek... İbadet

sevabını kazanıp, ibadetle meşgul olup Kadir gecesine böylece rastlamış olmak... Hangi gün olduğunu bilmese bile, en akıllıca olan davranış budur. Peygamber Efendimiz bütün ömrünce, yâni peygamber olduktan sonra her Ramazan on gün i'tikâf etmiş. En son yılda yirmi gün i'tikâf etmiş. Yâni, başka günlerde yaptığının iki misli olmuş oluyor.

Biz de bu geceyi ihyâ etmeye gayret edelim! Gecenin ihyâ edilmesi için, tecrübelerime dayanarak bazı tavsiyelerde bulunmak istiyorum:

1. Geceleyin uykusuz geçirileceği için, çok ibadet edileceği için, gündüz bir miktar uyunursa geceye takviye olur. Onun için Kadir Gecesi olmadan önceki gündüzde, şöyle kendimizi ibadete daha iyi hazırlamak için uyumanızı tavsiye ederim; bu bir...

2. Kadir Gecesi'nde, "Radyo, televizyon seyredeceğim, evde takip edeceğim." filân diye düşünmeyin, mutlaka bir camide olun! Çünkü camide olmak ile evde olmak arasında çok büyük farklar var... Camide kılınan namaz, evde kılınan namazdan yirmi yedi kat daha sevaplı, eğer mescid ise... Cuma namazı kılınan büyük cami ise, elli kat sevaplı... Bir de camiye giderken, gelirken attığı her adımdan insanın bir günahı affoluyor, bir hasene kazanıyor, bir derece de terfi ediyor, rütbesi yükseliyor.

Onun için, Kadir Gecesi'nde dikkat etmeniz gereken şeylerden birisi, yatsı namazında mutlaka camide olacaksınız. Sabah namazında

da mutlaka camide olacaksınız. Çünkü, “Sabah ve yatsı namazlarını camide kılarak, cemaatle edâ ederek geceyi geçiren kimse, bütün geceyi ihyâ etmiş olur.” diye hadis-i şerif var. Onu kaçırmamak lâzım!

Yâni, şöyle olabiliyor bazen: Kadir Gecesi’ni ihyâ edeceğim diye uykusuz kaldığı için, sahur olur olmaz yemeğini yiyor. Ondan sonra da evinde namazı kılıp yatıyor. Bu yanlış... Sabah namazını camide kılmaya dikkat edin; Kadir Gecesi’nde ve her zaman... Ama Kadir Gecesi’nde özellikle bunu kaçırmamaya dikkat edin! Yatsı namazı ve sabah namazı camide olacak. Ondan sonraki zamanınızın bir kısmı camide olabilir, bir kısmı evinizde, kendi özel mekânınızda ibadet etmek tarzında olabilir.

Kadir Gecesi’nin zamanı nedir?..

هِيَ حَتَّى مَطْلَعِ الْفَجْرِ
(القدر: ٥)

(*Hiye hattâ matlai’l-fecr*) “Tan yeri atıncaya kadardır, yâni imsak zamanına kadardır, orucun başladığı zamana kadardır.” (Kadir, 97/5) Güneş doğuncaya kadar değil, tan yeri atıncaya kadar.

Oruca ne zaman başlıyorsunuz? Sofradan kalkıp, “Niyet ettim oruca...” dediğiniz zaman. İşte o zamana kadardır. Meleklerin gelmesi, Kadir gecesinin mükâfatı vs. işte o zamana kadarki gecedir. Onun için o geceyi ibadetle, zikirle, “*Lâ ilâhe illa’llâh*” diyerek, salât ü selâm getirerek, “*Estağfiru’llâh*” diyerek, tevbe

ederek, namazlar kılarak, tesbih namazı kılarak, Kur'an-ı Kerim okuyarak güzel geçirmeye, ihyâ etmeye gayret edin!.. Çoluk çocuğunuzu da ona göre hazırlayın!

Kadir Gecesi'ni ihyâ ederse bir insan, ne olur?.. Bu hususta da Ahmed ibn-i Hanbel, İmam Buhârî, Ebû Dâvud, Tirmizî, Neseî ve Müslim; yâni *Sıhah-ı Sitte*'nin beş tanesi ve Ahmed ibn-i Hanbel'in rivâyet ettiği sahih bir hadis-i şerif var.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:⁴

⁴ Buhârî, *Sahîh*, c.II, s.672, *Savm* 36/6, no:1802; Buhârî, *Sahîh*, c.II, s.709, *Salâtü't-Terâvih* 37/2, no:1910; Müslim, *Sahîh*, c.I, s.523, no:760; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.436, no:1372; Tirmizî, *Sünen*, c.III, s.67, no:683; Neseî, *Sünen*, c.IV, s.156, no:2202;

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.241, no:7278; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VIII, s.437, no:3682; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.344, no:8821; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.III, s.194, no:1894; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.X, s.371, no:5960; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.306, no:3612;

Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.306, no:8306; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.275, no:3414; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.42, no:1776; Taberânî, *Müsnedü's-Şâmiyyîn*, c.IV, s.93, no:2823; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VI, s.283; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.III, s.225; İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.II, s.304, no:827; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.446, no:8589; Hamîdî, *Müsned*, c.II, s.422, no:950; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.311, no:2360; Tahâvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.V, s.330, no:1953; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.394, no:804;

Temmâmü'r-Râzî, *el-Fevâid*, c.IV, s.53, no:1551; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VI, s.283; Ebû Hüreyre RA'dan.

Neseî, *Sünen*, c.VII, s.375, no:2164; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.86, no:2503; Hz. Aişe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VIII, s.538, no:24054; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXI, s.198, no:23295.

مَنْ قَامَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا، غُفِرَ لَهُ مَا
تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ

(حم.خ.د.ت.ن.م.حب.عن ابى هريرة)

RE. 436/11 (*Men kàme leylete'l-kadri îmânen va'htisâben gufira lehû mâ tekaddeme min zenbihî.*) “Kim Kadir Gecesi’nde kalkarsa, imanla, inanarak, (*va'htisâben*) sevabını hesab ederek, Allah bana sevap verecek, mükâfat verecek diye heveslenerek, aşk ile, şevk ile Kadir Gecesi’ne kalkarsa; (*gufira lehû mâ tekaddeme min zenbihî*) o zamana, o vakte kadar ömründe işlemiş olduğu günahları afv ü mağfiret olunur.” diye Peygamber Efendimiz buyuruyor.

Buradaki (*kàme leylete'l-kadri*)’den maksat, *kàme* kalmak, ayağa kalkmak demek ama bu niçin kalkmak oluyor geceleyin?.. Namaz kılmak için kalkmak oluyor. Kadir Gecesi’ne kalkar, çok namaz kılarak, kaza namazı, nafile namaz, teheccüd namazı... Çok namaz kılarak ihyâ ederse mânâsına geliyor.

d.Kadir Gecesi’nde Dua

Tabii insan bazen namaz kılar, bazen dinlenir, bazen secde eder. Peygamber SAS Efendimiz bazen bir secde ederdi, yarı geceye kadar; bir secde ederdi, sabaha kadar... Secdede duada bulunurdu. Çünkü kulun Mevlâsına en yakın olduğu zaman, secde halidir. Onun için, siz de dualarınızı secdede yapabilirsiniz. Yâni namazın

dışında da seccadenizde secdeye yatarsınız, tesbih çeker, “*Sübhàna’llàh*” der ve Allah’tan neler isteyecekseniz istersiniz.

Neler istenir?.. Şimdi onun üzerinde biraz fikirlerimi söyleyeyim. İnsanın kendisi için dua etmesi hakkıdır ve meşrûdur, güzeldir. Elbette kendisi için neler isteyecekse isteyecek. Ahireti için de isteyebilir, dünyası için de isteyebilir. Sırf ahireti için isteme mecburiyeti de yoktur. Dünyalık şeyi de isteyebilir:

“—Yâ Rabbi, maaşıma zam gelsin... Yâ Rabbi, kiradan kurtulayım, ev bark sahibi olayım... Yâ Rabbi, borcumu ödeyeyim...” diye, kendi özel dünyevî işleri de duada söyleyebilir.

Ama duanın kabul olması için şekli nasıldır?.. Allah’a hamd ü senâlar edip, Peygamber Efendimiz’e salât ü selâmlar edip, böyle güzel başlar da, yine salât ü selâmla bitirirse; iki salât ü selâm arasında dua makbul olur. Onun için, Peygamber SAS Efendimiz’e salât ü selâm getirerek dua yapmaya gayret etmek lâzım!

Tabii, günah konusunda dua edilmez:

“—Yâ Rabbî falanca rakibim kahrolsun, boynu devrilsin... vs.” filân gibi günaha dua etmek, Allah’ın gazabını çeker. Güzel şeyler istemek lâzım! Kendisi için ve başkaları için...

İnsan düşmanlarının da iyiliğini istemeli:

“—Yâ Rabbî, o da iyi insan olsun, senin sevdiğin kul hâline dönsün!.. O kötülükten kurtulsun...” diye onun da hayrını, salâhını istemeli!

Peygamber SAS Efendimiz'e ezâ, cefâ, işkence, tecâvüz, üzücü muamele yaptıkları zaman; hem sahabe-i kirama yaptıklarında, hem Peygamber SAS Efendimiz'e yaptıklarında, ashabdan bazıları dediler ki:

“—Yâ Rasûlallah, beddua et şunlara!.. Allah senin duanı kabul eder, lânetini geri çevirmez. Lânet et de şunlar kahrolsunlar, mahvolsunlar, yeryüzünden silinsinler...” diye istediler.

Peygamber Efendimiz dedi ki:

“—Hayır! Ben lânet peygamberi olarak gönderilmedim, rahmet peygamberi olarak gönderildim.”

Kendisine tecavüz eden, taş atan, dişini kıran, alnını yaralayan, ayağını yaralayan kimselere:

“—Yâ Rabbî sen bunları affet! Çünkü bunlar bilmiyorlar işin mahiyetini...” diye, onların iyiliğini isteyerek dua etti.

Meselâ, Taif'e gittiği zaman çok kötü karşılamışlardı.

“—Yâ Rabbî, bunlar bunu bilmediklerinden yapıyorlar. Aman bana böyle muamele yaptıkları için onlara gazab etme!” diye onların, Allah'ın gazabına, kahrına, felâkete uğramamaları için de ayrıca dua etti.

Hakikaten de o muameleleri yapan kimselerin çocukları, sonradan İslâm'a geldiler. Hatta kendileri İslâm'a geldiler. Gelenler geldi, nasibini aldı, iyi insanlar oldu. Kahrolsaydı bütün şehir, hepsi kahrolacaklardı.

Ama Peygamber Efendimiz rahmet peygamberi... (*Nebiyü'r-rahme, nebiyyü't-tevbe, nebiyyü'ş-şefâah*) Rahmet peygamberi, tevbe peygamberi, şefaath peygamberi... Şefaath ediyor. Günahkârların cehenneme düşmemesi için de şefaath edecek:⁵

⁵ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.649, no:4739; Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.625, no:2435; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.213, no:13245; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XIV, s.387, no:6468; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.139, no:228; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.I, s.258, no:749; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.43, no:3556; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VI, s.40, no:3284; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.I, s.287, no:310; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VIII, s.17, no:15616; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VII, s.261; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.166, no:236; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.325, no:6963; Ziyâü'l-Makdîsî, *el-Ehâdîsü'l-Muhtâre*, c.II, s.241, no:1549; İbn-i Ebî Âsım, *es-Sünneh*, c.II, s.361, no:689; Hâris, *Müsned*, c.IV, s.304, no:1120; Buhârî, *Târih-i Kebîr*, c.I, s.170, no:509; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.I, s.349; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.I, s.396, no:366; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XIII, s.409; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.IV, s.78, no:671; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.I, s.448, no:1401; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.625, no:2436; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1441, no:4310; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XIV, s.386, no:6467; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.140, no:231; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.233, no:1669; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.I, s.287, no:311;

Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.III, s.201; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.351, no:3578; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XI, s.189, no:11454; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.75, no:4713; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VI, s.349; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.VI, s.124, no:428; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VI, s.106, no:5492; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.244, no:5840; İbn-i Ebî Âsım, *es-Sünneh*, c.II, s.360, no:688; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.III, s.189, no:753; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XIV, s.398, no:39055; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.10, no:1557;

Câmiü'l-Ehâdîs, c.XIII, s.416, no:13429.

شَفَاعَتِي لِأَهْلِ الْكِبَائِرِ مِنْ أُمَّتِي

حم. د. ت. ن. ع. حب. طب. ك. هب. ض. عن أنس؛ ط. ه. ت. طب. ك. حل. ض. هب. وابن خزيمة)
عن جابر؛ خط. عن ابن عمر؛ قط. خط. عن كعب بن عجرة؛ طب. عن ابن عباس

RE. 306/3 (*Şefâatî li-ehli'l-kebâiri min ümmetî.*) [Benim şefaatiim ümmetimin kebâir işleyen, büyük günah işlemiş olansuçlularınadır.] diye hadis-i şerif var. “Ben günahkâr kimselere de acıyıp, onları da Allah affetsin diye, cehennemden kurtulmaları için dua edeceğim.” diye müjdesi var.

Tabii bu; “Günahı yapın, Rasûlüllah nasıl olsa size şefaati edecek!” mânâsına alınmamalı... Allah-u Teâlâ Hazretleri bazı kimselerin suçu büyük olursa, onlara şefaati etmeye de izin vermez. Meselâ İbrâhim AS, babası –veya babalığı– müşrik olduğu, put yaptığı için ona:

وَاعْفِرْ لِأَبِي

(الشعراء: ٨٦)

(*Va'ğfir li-ebî*) “Babamı afv ü mağfiret eyle!” (Şuarâ, 26/86) diye dua etti ama, müşriklere dua edilmeyeceği ayet-i kerimeyle bildirildi. Söz vermiş olduğu için onu öyle yaptı, belki yola gelir diye...

Nuh AS, oğlu için şefaati, rahmet diler gibi oldu. Rabbine dua edip dedi ki:

بِ إِنَّ ابْنِي مِنْ أَهْلِي وَإِنَّ وَعْدَكَ الْحَقُّ وَأَنْتَ
أَحْكَمُ الْحَاكِمِينَ

(هود:٤٥)

(*Rabbi inne'bnî min ehlî*) “Ey Rabbim! Şüphesiz oğlum da ailemdendir. (*Ve inne va'deke'l-hakku*) Senin va'din ise elbette haktır. (*Ve ente ahkemü'l-hàkimîn*) Sen hakimler hakimisin!” (Hûd, 11/45)

Allah-u Teâlâ Hazretleri buyurdu ki:

يَا نُوحُ إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ أَهْلِكَ إِنَّهُ عَمَلٌ غَيْرُ صَالِحٍ فَالَ
تَسْأَلُنِي مَا لِي يَسْأَلُكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّي أَعْظُكَ أَنْ تَكُونَ
مِنَ الْجَاهِلِينَ

(هود:٤٦)

(*Yâ nûhu innehû leyse min ehlik*) “Ey Nuh, o asla senin ailenden değildir. (*Innehû amelün gayru sâlih*) Çünkü onun yaptığı kötü bir iştir. (*Felâ tes'elnî mâ leyse leke bihî ilmün*) O halde, hakkında bilgin olmayan bir şeyi benden isteme! (*Innî eizuke en tekûne mine'l-câhilîn*) Ben sana cahillerden olmamanı tavsiye ederim.” (Hûd, 11/46)

قَالَ رَبِّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَسْأَلَكَ مَا لَيْسَ لِي بِهِ
عِلْمٌ وَإِلَّا تَغْفِرْ لِي وَتَرْحَمْنِي أَكُنُ مِنَ الْخَاسِرِينَ

(هود:٤٧)

(Kàle) “Nuh AS dedi ki: (*Rabbi innî eüzü bike en es’elüke mâ leyse lâ bihî ilm*) Ey Rabbim, ben senden hakkında bilgim olmayan şeyi istemekten sana sığınırım. (*Ve illâ tağfirlî ve terhamnî ekün men’l-hàsirîn*) Eğer beni bağışlamaz ve esirgemezsen, ben ziyana uğrayanlardan olurum!” (Hûd, 11/47)

Demek ki, kötülerin de iyi olmasını isteyeceğiz. Herkesin iyiliğini isteyeceğiz. Kendimize de dua edeceğiz. Sevdiklerimize, yakınlarımıza da dua edeceğiz.

Sevdiklerimizin başında annemiz-babamız gelir. Hayatta olsunlar veya ahirete irtihal etmiş olsunlar, anne ve babayı duadan unutan, ihmâl eden evlât iflâh olmaz. Anne ve babanıza dua edin! Annenizin, babanızın rızasını kazanmaya gayret edin! Bazı evlâtlar oluyor, çeşitli sebeplerden, mirastan, ve sâireden, “Annem, babam haksızlık etti, eşit davranmadı...” gibi kanaatlerle annesiyle, babasıyla darılabiliyorlar, küsüyorlar, bağları kopartıyorlar.

Bunlar çok yanlıştır. Onlar öyle bir şey yapmış olsa bile, yanlıştır. Yine evlât, evlâtlığını yapmalı, annesinin, babasının gönlünü hoş edecek, duasını alacak şekilde davranmalı!.. “Annesinin, babasının sağlığına yetişip, onlarla sağlığında karşılaşip da, onların duasıyla cenneti kazanamayana yazıklar olsun, burnu yerde sürtsün!” diye bedduası var.

Peygamber SAS Efendimiz'in.⁶Onun için Kadir Gecesi dualarınızda, anne- babanızı duadan unutmayın!

Bir insan müslüman kardeşine dua edince, en çabuk şekilde, süratli şekilde duasına icâbet olur. Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin en süratle kabul ettiği dua, müslümanın müslüman kardeşine, onun gıyabından yaptığı duadır.

Bütün müslümanlar için, bütün kardeşleriniz için, dostlarınız, yakınlarınız, ihvanınız, ahbabınız için dua edin!.. Özel bölüm ayırın duanızın içine; kendinizden ayrı, anne-babanızdan ayrı, ihvanınız, kardeşleriniz, dostlarınız, sevgili, yakın, samîmî arkadaşlarınız için, onların meselelerinin çözümlenmesi için, Allah'ın onlara lütfetmesi için özel dua edin!.. Çünkü en süratle kabul olan dualardan birisidir.

Bir de mazlumun duası çok çabuk kabul oluyor, biliyorsunuz. Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin kahrı zalimin tepesine hemen iniyor. Onun için, zulmetmekten sakınmak lâzım!

⁶ Buhârî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.225, no:645; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.III, s.192, no:1888; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.304, no:8287; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IX, s.17, no:8994; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.411, no:8116; Ebû Hüreyre RA'dan.

Buhârî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.224, no:644; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan. Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XIX, s.144, no:315; Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.170, no:7256; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.215, no:1572; Kâ'b ibn-i Ucre RA'dan.

İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.II, s.143, no:1362; Enes ibn-i Mâlik RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.VIII, s.967, no:24295 ve c.XVI, s.43, no:43854; *Câmiü'l- Ehâdîs*, c.XV, s.96, no:15061 ve c.XXXIII, s.71, no:35811.

Çünkü mazlumun ahını aldı mı, insanın başı derde giriyor. Zulümden şiddetle kaçınmak gerekiyor.

Kendimize dua edeceğiz. Çoluk çocuğumuza edebiliriz, dünyamıza edebiliriz, ahiretimize dua edebiliriz. Ümmet-i Muhammed'e dua edeceğiz. Çünkü duaların en hayırlısı Ümmet-i Muhammed'e umûmî olarak rahmet istemektir. Bir insan:⁷

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ

(Allahümme'ğfir li'l-mü'minîne ve'l-mü'minât)⁸ “Müslüman erkeklere, kadınlara, hepsine yâ Rabbî, mağfiret eyle!” diye dua ederse, onların sayısınca ecir ve sevap alır. Müslümanları unutmamak lâzım!

Ben Avustralya'ya gelmeden önce bu sefer Jakarta'da, yâni Endonezya'da bir müddet kaldım. Endonezya önemli bir ülke... Dünyanın nüfus bakımından müslümanı en çok olan, en büyük İslâm ülkesi... İki yüz milyon müslüman var. İçinde bir miktar gayrimüslimler var, Hindular var, hristiyanlar var ama, büyük bir kalabalık İslâm ülkesi... Fakat çok sefil, çok perişan, pejmürde mahalleleri var, acınacak durumları var...

⁷ İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.X, s.413, no:30405; Ebü'd-Derdâ RA'dan. Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.III, s.110, no:4968; Hz. Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VIII, s.76, no:21959; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.186, no:550; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XXVI, s.186, no:28852.

⁸ *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.211, no:550.

Dünyanın başka görmediğimiz yerleri olabilir. Meselâ ben Bangladeş'e gitmedim. Orada da çok sıkıntı olduğunu, Hindistan'da, Pakistan'da fakirliğin çok olduğunu biliyoruz. Afrika'da, Somali'de, Orta Afrika'da, Çad'da, Moritanya'da, Batı Afrika'da çok sıkıntılı hayat süren, kuraklıkta, yoksullukta eza cefa çeken müslümanlar var. Onlara hem maddeten yardımcı olmaya çalışmak lâzım, hem de duada onları unutmamak lâzım! Ümmet-i Muhammed'i dualarda yâd etmek lâzım!..

“—Ümmet-i Muhammed'e Allah hayırlı idareciler ihsân etsin!.. Onlara hizmet eden, onları kalkındıran, onları maddeten ve mânen rahatlatan, dinlerini güzel yaşamalarına yardımcı olan, hayırlı, Allah'tan korkan, müttakî, sâlih idareciler nasîb etsin... Sömürücüleri, zalimleri başlarından def etsin... Onların kötülüğünü isteyen, aleyhinde çalışanlara fırsat vermesin!..” diye Ümmet-i Muhammed'in hayatta olanlarına dua etmek lâzım!

Geçmiş selef-i sâlihîne, cihad etmiş, kitap yazmış ulemâ, mücahidler, hayrât ü hasenât sahibi gayretli insanlara da dualar etmek lâzım!..

Böylece insan başkalarına dua ettiği zaman ne oluyor, niçin bunları söylüyoruz?.. Sizin dualarınız kabul oluyor. Yâni bir insan bir başkası için, hasbî olarak böyle dua ederse, o zaman başucundaki bir melek, (*Âmîn ve leke mislühû*) “Âmin, ona istediğin şeyi Allah sana da versin!”

diye dua eder ve meleklerin duası da makbul duadır. Çünkü melekler, Allah'a dua ettikleri zaman, duası kabul olacak mahlûklarıdır.

Bunları onun için söylüyorum, yâni Kadir gecesinde dualarınız müstecâb olsun diye söylüyorum. Yâni başkasının iyiliğini istediğiniz zaman, Ümmet-i Muhammed'in iyiliğini istediğiniz zaman, sonuçta siz de fayda sağlayacaksınız.

Nice nice yıllar Kadir Gecesi'ne erişmeyi, hüsn-ü hatimeler ile, ömrünüzün iman-ı kâmil ile sona ermesini, ahirete iman-ı kâmil ile geçmeyi, Allah'ın azabından emin olup, uzak olup, cehennemden azad olmuş bir kul olarak cennete girmeyi istersiniz. Çoluk çocuğunuz için dua edersiniz...

Tabii anne-baba vs. dedik. İnsanın hocası, insanın mürşidi, annesinden, babasından önde gelir; çünkü Peygamber vekilidir. O bakımdan onlara da, onlara bağlı olan kimselerin hayır dua etmesi lâzım!.. Onların da, kendilerine bağlı kimselere dua etmesi lâzım! Böylece iki taraf da istifade eder.

Allah-u Teâlâ Hazretleri Ramazan'dan istifade ederek Ramazan'ı bitirmeyi, Ramazan'ın feyzinden, bereketinden, nimetlerinden, mükâfatlarından, rahmetinden, mağfiretinden hisseyâb ve feyzyâb olmayı hepinize nasib eylesin...

Ramazandan sonra da, Ramazan'da kazandığımız güzel ahlâkı, alışkanlıkları, âdetleri, cemaate devam etmek, oruç tutmak ve Kur'an okumak, hayır hasenat yapmak gibi

güzel duyguları söndürmeden, öldürmeden, karartmadan devam ettirmeyi nasib eylesin...

Ramazan'dan sonra, altı gün Şevval orucunu tutarsa bir insan, o zaman bütün seneyi oruçlu tutmuş gibi olur. Ramazanı Allah'ın istediği vechile, güzelce, şartlarına uygun, oruçla geçiren kimsenin, geçmiş Ramazan'la aradaki bütün günahları afv ü mağfiret olur. Onun için Ramazan'a çok dikkat etmenizi, Ramazanın bu son on gününde, çok daha büyük gayrete gelmenizi tekrar hatırlatıyorum.

Allah hem dünyada, hem ahirette büyük mükâfatlara erdirip, sevindirsin... Cennetiyle, cemâliyle cümledenizi müşerref eylesin... Gönüllerinizdeki muratlarınızı, dileklerinizi, isteklerinizi ihsân eylesin... Sizi sevindirsin, şâd eylesin... Her şey gönlünüzce olsun, aziz ve sevgili Akra dinleyicileri!..

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

23. 01. 1998 - Sydney / AVUSTRALYA

[Bütün CUMA SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

